

Udgivet 06.05.2024

Vaccination mod fugleinfluenza: Et overblik

Forskellige tilgange viser kompleksiteten ved at tage vaccineprogrammer i brug, men også potentialet i at bruge vacciner til at mindske fugleinfluenzaens omfang.

Af Sofie Knorr Jensen

Selvom smitterisikoen i Danmark er vurderet lav nok til, at frilands- og økologiske dyr igen må komme ud, er fugleinfluenza stadig en trussel for branchen. Det gælder faktisk for hele verdens fjerkræproduktion. Samtidig vokser bekymringen for smitte til mennesker, da der er fundet af fugleinfluenza i andre dyrearter som ræv, isbjørn, kvæg, sæl, kat og hund.

Fugleinfluenza har kostet fjerkræindustrien millioner de seneste år og tab af millioner af produktionsdyr. Dette, sammen med en bekymring for smitte til mennesker, gør at lande i Europa tage bekæmpelse af virussen meget seriøst.

Smittebeskyttelse er stadig vigtig, men udrulningen af vacciner ses nogle steder som afgørende i bekæmpelsen af fugleinfluenza. Tilgangene er forskellige i forskellige lande.

Landespecifikke programmer i Europa

Den Europæiske Fødevareresikkerhedsautoritet (EFSA) og Verdensorganisationen for Dyresundhed (WOAH) understreger, at ansvarlig brug af vacciner ikke bør påvirke international handel, og at det kan mindske risiko for, at sygdommen spredt sig til andre arter, heriblandt mennesker. På trods af denne opfordring har lande som USA, Canada, Thailand, Chile og Storbritannien udtrykt tøven ved at købe produkter fra fjerkræ vaccineret mod fugleinfluenza.

Skandinavien vaccinerer ikke

Danmark er aktivt involveret i EUs koordinerede vaccinationsstrategi mod fugleinfluenza med fokus på forskning i effektive vacciner, men vi har ikke selv igangsat et program endnu. Sverige og Norge har ligeledes ikke igangsat vaccinationsprogrammer endnu.

Frankrig vaccinerer ænder efter mange udbrud

Frankrig, der har været hårdt ramt af fugleinfluenza de seneste år, begyndte et ambitiøst vaccinationsprogram af ænder i oktober 2023. Beslutningen blev truffet som reaktion på de talrige udbrud blandt andefugle. Den franske regering dækker 85 % af vaccinationsudgifterne, og det forventes, at 64 millioner ænder vil have modtaget to doser vaccine inden sommeren 2024.

Importrestriktioner på fransk andekød er set fra blandt andet USA, Canada og Japan. På trods af bekymringer er virkningen på eksporten dog blevet delvist afbødet, mens fortsat tøvende handelspartnere afventer yderligere risikoanalyser. Det franske landbrugsministerium har rapporteret en markant reduktion i

udbrud siden vaccinationskampagnens start. Fra 27. november til midten af marts blev kun 10 udbrud registreret mod 318 i samme periode året før.

Foto: Karen Munk Nielsen

Udbrud af fugleinfluenza forekommer ofte blandt ænder, og Frankrig har derfor specifikt valgt at vaccinere ænder mod fugleinfluenza.

Udbrud er set trods vaccination

Et smittetilfælde i en produktion, hvor ænderne var vaccinerede, er desværre set i samme periode. Dette understreger, hvor kompliceret det er at udvikle en vaccine mod virus, der ofte ændrer sig ligesom den influenzavirus, som danskere kan få ny vaccine mod om efteråret.

Holland og Tyskland forbereder sig på vaccination

I Holland og Tyskland forberedes vaccination af andre fjerkrætyper. Holland har startet et program, hvor de afprøver vacciner i ægproduktioner. De vil følge hønerne i 18 måneder og afsøge både, om der er negative effekter, og om effektiviteten falder på et tidspunkt. Tyskland har nedsat en gruppe, der skal udarbejde et vaccineprogram.

Storbritannien vaccinerer værdifulde fugle

Storbritannien tillader kun vaccination mod fugleinfluenza til udvalgte grupper af værdifulde fugle som for eksempel i zoologiske haver. Produktionsdyr må ikke vaccineres, før der er mere viden om vaccinen. Den britiske regering opretholder dermed en strategi med aflivning af syge flokke og høj smittebeskyttelse, men afsøger om vaccination kan indgå i bekæmpelsen i fremtiden.

Tiltag uden for Europa

Lande som Kina og Mexico har længe ført politikker for rutinemæssig vaccination mod HPAI. Egypten står, på trods af at have startet sit vaccinationsprogram i 2006, over for udfordringer med vaccineeffektiviteten, især mod nye, virulente stammer.

Konklusion

Indtil en klar risikovurdering foreligger, vil der fortsat være frygt for, at vaccination mod fugleinfluenza påvirker eksporten til visse handelspartnere. Derfor er det et økonomisk sats at udrulle programmer lig det, som Frankrig har gjort, og som endda har oplevet, at en vaccineret flok alligevel blev smittet. Dog har vaccineprogrammet skabt en markant reduktion i smitte efter udrulningen. Det kan skabe grundlag for, at andre lande starter vaccination, men også levere vigtig viden til risikovurderinger.

Yderligere information

Bird flu vaccination policies by country (Global Center for Health Security)

(<https://www.unmc.edu/healthsecurity/transmission/2023/02/17/bird-flu-vaccination-policies-by-country/>)

To what extent is vaccination against avian influenza increasing globally? (FeedNavigator)

(<https://www.feednavigator.com/Article/2024/02/14/Boehringer-talks-vaccination-campaigns-against-bird-flu>)

Animal health body backs bird flu vaccination to avoid pandemic (Reuters)

([https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/animal-health-body-urges-bird-flu-vaccination-avoid-pandemic-2023-05-](https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/animal-health-body-urges-bird-flu-vaccination-avoid-pandemic-2023-05-21/#:~:text=PARIS%2C%20May%2021%20(Reuters),Animal%20Health%20(WOAH)%20said)

[21/#:~:text=PARIS%2C%20May%2021%20\(Reuters\),Animal%20Health%20\(WOAH\)%20said](https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/animal-health-body-urges-bird-flu-vaccination-avoid-pandemic-2023-05-21/#:~:text=PARIS%2C%20May%2021%20(Reuters),Animal%20Health%20(WOAH)%20said))

Emerging infectious diseases (Centers for Disease Control and Prevention)

(https://wwwnc.cdc.gov/eid/article/30/3/23-1098_article)

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

For mere information

Sofie Knorr Jensen

Konsulent

Ægproduktion, slagtefjerkræ

+45 25 42 93 18

sokj@icoel.dk